

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár
Szerkesztő: Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 210-440

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítkárné
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1 ut 47.
 Telefon: 210-440

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Dr. Vas Tibor: A Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 60. évfordulójára	2
Elnökségi ülés	3
Megyei Szervezeteink életéből:	
Tudósítás Szabolcs-Szatmár megyéből	4
Szolnok megyei híradás	5
Rácz Lilla: Főnix madár	6
Szemerédi István: Munkaverseny Szövetségünk fennállásának 60. évfordulója tiszteletére	6
Dr. Solymos Gyula: A rehabilitáció időszertü kérdéseiről	8
Németh Tamás: Kombinált fehérbot a Vakok Iskolájában	10
Levelsládánkból	11
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Néhány közérdekü új illetékszabályról	12
Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel	
A sokk	13
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Néhány fontos tudnivaló a budapesti közlekedési változásokról	15
Rak Éva: Operaélmény	
Balassa Sándor: Az ajtón kívül /I.rész/	16
György Tamás: Technikai rovat.	
A rádió /II.rész/	17
Vándor Tamás: Kulturális életünk hirei	
Pinviczki György: Zenekarunk és szólistáink Érden	18
Dénes József: Sportrovat	
Molnár István: Beszámoló az 1978. évi csapatbajnokságról	19
Kuminka Györgyné: Uttörőrovat	
Beszámoló a csapat "Ki mit tud"-ról	22
Beszámoló	23
Közlemények	24
Innen-onnan	25

Dr. Vas Tibor:

A Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának
60. évfordulójára

1979. március 21-én emlékezzünk meg a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 60. évfordulójáról. Magyarországon a szocialista forradalom viszonylag békés körülmények között zajlott le és a polgári demokratikus forradalom március 21-én uno ictu, azaz egycsapásra ment át a szocialista forradalomba. Elméleti szempontból a magyar szocialista forradalomnak és a proletariátus diktatúrája magyar formájának különösen két elméleti jelentősége van. Egyrészt bebizonyította, hogy a leninizmus nemcsak Oroszországban érvényesül, hanem más országban is alkalmazható, másrészt, hogy a szocialista forradalom nemcsak fegyveres felkeléssel, hanem viszonylag békés úton is végbemehet. A magyar szocialista államtípus formája 1919-ben szovjet vagyis tanácsköztársaság volt, tehát típusában és formájában megegyezett az Oroszországban létrejött szocialista állammal.

A Magyar Tanácsköztársaság 133 napig tudott fennmaradni. A belső reakció szövetkezve az antant hatalmakkal és az utódállamokkal /Jugoszlávia, Románia, Csehszlovákia/ legyőzték a magyar Vörös Hadsereget. Ez alatt a rövid idő alatt jelentős eredményeket ért el. Megalkotta az első magyar írott alkotmányt. A hatalmat a népnek adta át. A napokban emlékeztünk meg Dr. Hébelt Ede születésének 100. évfordulójáról, aki a Tanácsköztársaság idején megszervezte az egyetemeken a munkástanfolyamokat.

A vakok is a Tanácsköztársaság idején szabadultak meg először a kettős kizsákmányolástól, amelyet egyrészt a kizsákmányolt osztályhoz való tartozásuk, másrészt a látás hiánya miatt kellett elszenvedniük. A Magyar Tanácsköztársaság célul tűzte ki, hogy munkához juttassa a vakokat, de általában minden dolgozó javára fel akarta számolni a munkanélküliséget. Fontos szociális és egészségügyi intézkedéseket léptetett életbe. Megszervezte a Vörös Hadsereget, amely elsősorban nem a tulerő, hanem az árulás következtében szenvedett vereséget. A Magyar Tanácsköztársaság léte pillanatnyi lélegzethez juttatta a fiatal Szovjet-államot, amelyik ekkor 14 tőkés állam intervenciós és saját ellenforradalmárainak hadseregével vívta élet-halál harcát. A magyar Vörös Hadsereg harcai egyrészt bizonyos katonai erőt lekötöttek, másrészt nehezítették az utánpótlást a szovjet államban harcoló ellenforradalmi erők részére. Ezzel közvetve segítette a Szovjet állam harcát, amelyet közvetlenül az a 100 ezer magyar támogatott, aki a szovjet hadsereg soraiban harcolt.

A Tanácsköztársaság bukása után véres megtorlás következett. Az ellenforradalmár terrorista különítmények bírói ítélet nélkül halomra gyilkolták a kommunistákat. /Kecskemét környéke, Orgovány, Izsák, Siófok, Székesfehérvár, Budapesten a Britannia Szálló, ma Béke Szálló, stb./. A Kommunista Pártot illegálisba kényszerítette a magyar fasiszta rendszer és az 1921. évi III. törvénycikk alapján kegyetlenül üldözte a kommunistákat. A Horthy-fasizmus 25 évét végigkísérte ez a terror. Voltak a Kommunista Pártnak olyan mártirjai, akiket már a nyomozás során agyonverték /Rózsa Ferenc, Rezi Károly/, másokat

Horthy fasiszta vérbirósága ítélte halálra. /Sallai, Fürst, Schönherz, stb./.

25 évi kegyetlen üldözés sem tudta likvidálni a kommunista pártot és a II. Világháború végén, ahol a dicsőséges Szovjet Hadsereg felszabadította hazánkat a fasiszta iga alól, a régi kommunisták azonnal szervezni kezdték a Pártot, amelyhez az első percben már sokan csatlakoztak. A Függetlenségi Front vezető ereje, irányítója és szervezője a Magyar Kommunista Párt volt. A Párt programja alapján kezdtünk hozzá az újjáépítéshez, majd ennek befejezése után a szocializmus felépítéséhez. Ma amikor az ötödik ötéves tervünkkel a fejlett szocializmus építését akarjuk meggyorsítani, hálával, tisztelettel és kegyelettel emlékezünk vissza a dicsőséges Magyar Tanácsköztársaság napjaira, a Horthy-fasizmus mártírjaira.

- . -

Elnökségi ülés

Szövetségünk Központi Elnöksége 1979. február 22-én ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Vas Tibor elnök, Dr. Bódi István főtitkár, Csengeri József, Dr. Jáksó László, Kalapos Béláné, Kuminika Györgyné, Pinviczki György, Dr. Solymos Gyula, Dr. Szabó Károly, Dr. Széll Lajos, Szemerédi István elnökségi tagok és Daru Geróné osztályvezető-helyettes.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitotta az ülést.

Az 1. napirendi pontként a szövetség munkatervét tárgyalták meg.

Daru Geróné osztályvezető-helyettes olvasta fel a tervezetet, amelyet az elnökség megvitatott és kisebb módosításokkal elfogadott.

A 2. napirendi pontként a testület a küldöttközgyűlésre beérkezett írásbeli hozzászólásokra adandó válaszokat tárgyalta meg. Holl József tanár - Borsod megyéből -, Danyi Ernő titkár - Veszprém megyéből -, Nagy György telefonalközpont-kezelő - Budapestről küldték be hozzászólásaikat. A Központi Elnökség megbizta Dr. Bódi István főtitkárt, hogy küldje el a válaszokat.

A 3. napirendi pontban a Könyvkijelölő Bizottság javaslata alapján Braille- és hangoskönyvek elkészítéséről döntött a testület.

A 4. napirendi pontban Szemerédi István csoportvezető ismertette annak a munkaversenynek az eredményeit, amelyet a megyei szervezetek között rendeztek szövetségünk fennállása 60. évfordulójának tiszteletére. Eredmények: 1. Somogy megye, 2. Budapest és Pest megye, 3. Fejér megye. A Központi Elnökség a munkaverseny értékelését elfogadta, örömmel nyugtázta az elért szép eredményeket és úgy határozott, hogy az első nyolc helyezett dícsérő oklevélben részesüljön. /A jól sikerült versenyről lapunk jelen számában részletes tudósítás jelenik meg./

A napirendi pontok megtárgyalása után bejelentések következtek.

A Csongrád megyei szervezet kérésére - tekintettel arra, hogy a személyi és tárgyi feltételek biztosítva vannak - a Köz-

ponti Elnökség hozzájárult ahhoz, hogy Hódmezővásárhelyen körzeti csoportot hozzanak létre. Ugyancsak engedélyezte a Borsod megyei Szervezet kérelmére a mezőküvesdi körzeti csoport megszervezését.

Dr. Vas Tibor elnök bejelentette: sürgette illetékes helyen, hogy hozzanak létre hazánkban egy olyan nemzeti bizottságot, amely a megvakulás megelőzésével foglalkozik.

A tanácskozás Dr. Vas Tibor elnök zárszavával ért véget.

- . -

Megyei Szervezeteink életéből:

Tudósítás Szabolcs-Szatmár megyéből

Táncos összejövetelt tartottunk január 12-én nyiregyházi klubhelyiségünkben. Az eseményre meghívtuk a szervezetünket patronáló Ifju Gárda szocialista brigád tagjait a postaforgalomtól és a Zalka Máté brigádot az Irodagépjavító Vállalattól; a meghívottak közül többen eljöttek. A decemberi ünnepi alkalmon jól megedződött lábak vigan járták a táncot a jól összeválogatott magnó zenére. A keringő, a fox vagy a csárdás hiányát pótolta File Ferenc harmonikán. A végig kitűnő hangulatot segítette az üdítő, az édesség és a sör. Kár, hogy kevés fiu volt ott. Akik nem mentek el sajnálhatják, mert egy kellemes estét veszítettek.

18-án az idősebbek felé fordult kulturcsoportunk figyelme, amikor az együttes újból felkereste a sóstói szociális otthont. A szereplők közlekedését nagyon megkönnyíti az otthon által mindannyiszor rendelkezésükre bocsátott mikrobusz. Ebből a figyelmes gondoskodásból részt vállalt ez alkalommal a Tejipari Vállalat mikrobusza is, amiért e helyről is köszönetünket fejezzük ki. A lakók kívánságának eleget téve, - eredeti programukat megváltoztatva - énekkarunk is közreműködött Kovács László tanár vezetésével. Műsorunkat változatlanul nagy érdeklődés és lelkes tetszésnyilvánítás kísérte.

Közreműködtek: Bessenyei Ferenc, Molnár Zoltánné, Nagy Györgyné és Szücs Gyuláné szépen elmondott versekkel, Tóth László és Urr Julianna énekszólóval, Tóth László tangóharmonikán és Molnár Zoltán zongorán, aki egyuttal a szólisták kíséretét is ellátta.

Kállai Zoltán igazgató üdvözlő szavaiban egyebek között azt mondta, hogy "szeretetet, melegséget hoztak". Valóban ezzel az érzéssel mentünk, reméljük, hogy az otthon lakói is így érezték.

Fenti műsorunkat 30-án megismételtük klubhelyiségünkben a megyében élő idősebb tagjaink részére azzal az eltéréssel, hogy a közben megbetegedett Bessenyei Feri bácsi helyett Erős Pálné szavalt. Felelősségérzetünket növelte, hogy a csuszos, havas utak ellenére eljöttek meghallgatni bennünket. A program után Varró János titkár javaslatára a 80 esztendőes Daradics Antal saját verseit mondta el és Gunczel Gyuláné szép szavalamatát hallgattuk meg. Ezt követően került sor az ajándéksomagok kiosztá-

sára, melynek anyagi fedezetéről a szervezetünknel működő Vöröskereszt Alapszervezet gondoskodott.

Kezdeményezésük tiszteletet és köszönetet érdemel.

Molnár Zoltán

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár megyei Szervezetének kamarakórusa felvette a Landini nevet. Francesco Landini /született: 1325., meghalt: 1397./ kiváló firenzei orgonista és zeneszerző, az "Ars nova" legkimagaslóbb mestere. Gyermekkorában elvesztette szemvilágát, s a zenében keresett vigasztalást. Egyike a korszak legsokoldalubb és sokak által megcsodált virtuóz előadóművészeinek: az orgona mellett fuvolán, lantón és gitáron is játszott.

Kovács László

Szolnok megyei hiradás.

Olvasóink előtt is ismeretes, hogy a VGYOSZ Szolnok megyei szervezete és a HOSZ megyei szervezete közösen már 7 éve minden évben megrendezi farsangi bállal egybekötve a Vakok és Hallássérültek Napját.

Ebből az alkalomból 102-en találkoztunk február 17-én a Nemzeti Étterem klubhelyiségében Szolnokon.

Az ünnepséget Fórizs László szövetségünk Szolnok megyei Szervezetének elnöke nyitotta meg, majd Kóti Sándor, a hallássérültek szervezetének vezetőségi tagja mondott beszédet. A továbbiakban Váradi Gyuláné, a vakok és gyengénlátók megyei szervezetének titkára és Németh Lászlóné, a hallássérültek megyei szervezetének titkára köszöntötte a tagtársakat.

Ezután műsor következett, melyben elsőnek Békéscsabáról érkezett vendégünk, Likér Andrásné énekelt gyönyörű dalokat, majd a szolnokiak kulturcsoportja adott elő villámtréfákat, magyar nótákat és operett-dalokat. Néhány szavalat is elhangzott. Majd vacsora következett. A vidám összejövetel 11 órakor ért véget jó hangulatban.

Ugy érezzük, hogy ez a szép este is erősítette a két szervezet jó kapcsolatát és tagjainak barátságát.

Váradi Gyuláné

Rácz Lilla:

Főnix madár

Latinovits Zoltán emlékére

Hát elégtél Főnix madár?
de ki holtából visszajár
örökköm mindig te leszel,
mert évszázad múlhat, jöhet el,
hamvadból újra megszületsz,
s leszel az élő lelkiismeret.
Önm testéből lángot, tüzet
senki nem gyújtott ily fényeset;
teremtő akarat volt a haraged,
mely Tökéletesre vágyakozott.
S mi káprázó szemekkel várjuk
naponta föltámadásod;
mert feltámadsz naponta százszor,
rádió, tévé idéz, de hányyszer,
költők élednek a te hangodon;
Szinbád méléz egy régi alkonyon;
Cipolla ördögi lénye ijeszt,
reszketnek Tóték az órnagy előtt.
S Pilátusod, - tán utolsó szerep:
a jóra biztató lelkiismeret.
Mi vitt a halálba? Megfeszülő kin ...
mint régen, Szárszón is, feljajdult a sin.
Egy világ tűnt el, s ami megmaradt,
csak őrizzük tovább a hangodat.
/S áldassék érte féltő szeretet,
ki vigyázott rád, míg lehetett/
Mert nem hisszük el, hogy győzhet a halál,
éledj porodból újra Főnix madár.

- . -

Szemerédi István:

Munkaverseny Szövetségünk fennállásának 60.
évfordulója tiszteletére.

Senkit sem lep meg, ha azt olvassa az újságban, vagy azt hallja a rádióban, hogy valamelyik nagy, termelő vállalat - egy-egy jelentős évforduló kapcsán - munkaversenyt szervez a többtermelés érdekében és ez a törekvés elterjed, országos mozgalommá válik. Az ilyen hírt az emberek általában örömmel veszik tudomásul, hiszen a nemzeti jövedelem növekedése nagyobb termelési értékek létrehozásával biztosítható. A nemzeti jövedelem növekedése viszont az életszínvonal növekedésével jár. Nem mindenki fogadja talán egyértelműen, ha tudomást szerez arról, hogy egy hivatalban, vagy egy intézménynél szerveznek

munkaversenyt. Pedig az ilyen munkaversenyek is hozhatnak jó eredményeket, ha nem is a termelésben, de más vonatkozásban.

Szövetségünk Központi Elnöksége úgy határozott, hogy az intézmény fennállásának 60. évfordulója tiszteletére a megyei szervezetek között munkaversenyt hirdet. Az elhatározást tett követte és a szakmai csoport összeállította a munkaverseny feltevéleit. Ezek közül, hogy csak egynéhányat említsünk, a tagszervezés, a családlátogatás, a kulturális tevékenység, sors-társainkkal és a társadalmi szervezetekkel való kapcsolat kiépítése kapott hangsúlyt. Ezekben a versenypontokban kifejezésre jutottak és érvényesültek a szövetség egész tevékenységének tartalmi vonásai, megérte, hogy munkánk eredményesebbé tétele céljából munkaversennyel próbálkozzunk.

Tizenöt megyei szervezet vett részt a munkaversenyben. Munkájuk eredményeként elsősorban taglétszámunk növekedett nagy mértékben. Jelenleg 19.649 tagunk van. A családlátogatások vonatkozásában nem egy megyei szervezetünk jelentette, hogy körzeteiken, aktivistáikon keresztül ugyyszólván minden családot meglátogattak és sok helyen idős, beteg emberek problémáit, gondjait a helyszínen igyekeztek megoldani. Megyei szervezeteink kulturcsoportjai egymással versenyezve, jól előkészített kulturális műsorokkal nemcsak szövetségünk tagságát szórakoztatták, hanem felkeresték a megyéjükben lévő szociális otthonokat, öregek napközi otthonait, hogy az idős, munkában megfáradt embereknek egy-két órás felüdülést, örömet szerezzenek.

A munkaverseny eredményeit a szakmai csoport értékelte. Az értékelést a Központi Elnökség elfogadta és úgy határozott, hogy a munkaversenyben résztvevő megyei szervezetek közül a legjobb eredményeket elért nyolc szervezet dicsérő oklevelet kap, az első három helyezett ezen kívül pénzjutalomban is részesül.

- I. helyezett: a Somogy megyei Szervezet, amely rendkívül nagy lelkesedéssel, a társadalmi szervezetek összefogásával a legjobb eredményekkel teljesítette a kiírt versenypontokat.
- II. helyezett: a Budapesti és Pest megyei Szervezet, amely sokrétű tevékenysége mellett, mint a legnagyobb megyei szervezet, Pest megye tagságának jelentős növelésével, kulturális tevékenységével ért el szép sikereket.
- III. helyezett: a Fejér megyei szervezet, ahol szintén igyekeztek teljesíteni a versenypontokat, de a legszebb eredményeket a szocialista brigádokkal kiépített kapcsolataik révén érték el.
- IV. helyezett: a Hajdu-Bihar megyei Szervezet.
- V. helyezett: a Baranya megyei Szervezet.
- VI. helyezett: a Szabolcs-Szatmár megyei Szervezet.
- VII. helyezett: a Csongrád megyei Szervezet
- VIII. helyezett: a Komárom megyei Szervezet.

Amikor gratulálunk a munkaverseny győzteseinek, az eredmények ismeretében joggal állapíthatjuk meg, hogy a munkaverseny

nem volt hiábavaló, hiszen teljesítette feladatát. Megyei szervezeteinknek továbbra is eredményes, jó munkát kívánunk!

- . -

Dr. Solymos Gyula:

A rehabilitáció időszerű kérdéseiről.

Az elmúlt hónapokban különböző fórumokon tárgyalták a hazánkban folyó rehabilitáció időszerű kérdéseit. Az állami és társadalmi szervek mind nagyobb gondot fordítanak a rehabilitációs tevékenység kibővítésére, e tevékenység színvonalának emelésére.

A téma aktualitását az adja, hogy hozzávetőleg az országban 3-400.000 személy rehabilitását kell megoldani és ez a bonyolult feladat mind több tervezési, szervezési igényekkel jár.

A rehabilitációval foglalkozó szakemberek egységes álláspont-ra jutottak abban a kérdésben, hogy a rehabilitációt komplex feladatnak kell tekinteni, mely az alábbi fő részekből tevődik össze:

- a./ orvosi
- b./ pedagógiai
- c./ gyógypedagógiai
- d./ pszichológiai
- e./ foglalkozási rehabilitáció.

E cikk keretében elsősorban az utóbbival kívánok foglalkozni és ezen belül is a vak és gyengénlátó dolgozók helyzetével.

1978. november 23-án az Orvosegészségügyi Szakszervezetben - a Munkaügyi Minisztérium kezdeményezésére - tudományos ülést tartottak, melyen 15 különböző referátum hangzott el e témakörből.

A csökkent munkaképességű dolgozók munkába helyezésének kérdéseit világították meg az előadók, kezdve a pályaválasztási és munkaalkalmassági vizsgálatoktól a tényleges munkába helyezésig.

Csaknem minden előadó kiemelte, hogy a rehabilitációnak döntő fontosságú jelentőségét a rendszeres és hasznos foglalkoztatás adja. Ma még nem nyert megoldást a különböző betegségekben és fogyatékosságban szenvedő személyek foglalkoztatása.

A legrendezettebb területek közé tartozik a vakok és gyengénlátók munkával való ellátása. Ennek hazánkban tradíciói vannak, és mint kiemelt eredményt referátumomban elmondhattam, hogy a munkaképes vak és gyengénlátó dolgozók nagyobb nehézség nélkül munkához jutnak.

A rendelkezésre álló adatok szerint az országban közel 3.000 tagtársunk áll munkaviszonyban. Jelentős eredményként értékelhetjük, hogy ma már sokkal szélesebb skálában helyezkednek el tagtársaink, mint 10 évvel ezelőtt.

A tradicionális munkaterületek mellett egyéb munkalehetőségek is adódtak. A legnagyobb számban a telefontközpont-kezelők állnak, de igen jelentős a masszörök száma is és ha lassabb ütemben, de növekszik a jogászok és pedagógusok munkába helyezése. A legújabb foglalkoztatási terület a programozás, bár etekintetben még sok akadályt kell leküzdeni.

A tudományos ülészekon több érdekes észrevétel hangzott el, a referátumokból kicsendült, hogy a jövőben nagyobb körültekintéssel kell a foglalkozási rehabilitációt szervezni.

1978. december 14-én a Munkaügyi Minisztérium és a Fővárosi Tanács közösen szerveztek ankétot ugyancsak ebben a témában, mely elsősorban a fővárosban kialakult rehabilitációs tevékenységet vette számba és megjelölte a soronlévő feladatokat. Mint ismeretes hazánkban az első célvállalatok a fővárosban alakultak meg, s ezek közül is elsőnek a vakokat foglalkoztató nemzeti vállalat 1949. július 18-án. Ez a vállalat volt az első szocialista jellegű célvállalat és ebben az évben emlékezünk majd meg a vállalat alapításának 30. évfordulójáról.

A vállalat 1950. óta a Fővárosi Kefe- és Seprőgyártó Vállalat néven működik. A vállalat 3 évtizeden keresztül bázisává lett a vak és gyengénlátó dolgozóknak és ezt a pozícióját a mai napig is megtartotta.

Az ötvenes évek elején jött létre a mozgássérültek számára a Fővárosi Bőrdiszműipari Vállalat, majd ezt követően létrehozták a rehabilitált tbc-szek számára a Fővárosi Műszerkészítő és Javító Vállalatot. Időközben a két célvállalat beolvasztás útján megszűnt önálló vállalatként működni. A fővárosban egyedül a Fővárosi Kefe- és Seprőgyártó Vállalat maradt meg célvállalattak.

Az ankéton a tanácsi, a szakszervezeti és a vállalati szakemberek mondták el véleményüket a foglalkozási rehabilitációról. Az ankét bevezetéseképpen dr. Rózsa József a Munkaügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztályának vezetője tartott referátumot, melyben vázolta a mai helyzetet és utalt a közeljövőben várható feladatokra.

Bejelentette, hogy még ebben az évben a Miniszter Tanács elé kerül a rehabilitációval kapcsolatos új jogszabály tervezete. Ennek bevezetésére 1980. január 1-vel lehet számítani.

A Helyiipari és Városgazdasági Szakszervezet részéről Péter István országos titkár tartott előadást, melyben a szakszervezetek feladatát és szerepét jelölte meg a rehabilitációs munkával kapcsolatban.

Ezt a fórumot is felhasználtam arra, hogy a vakok és gyengénlátók rehabilitációjáról, a vállalat működéséről adjak tájékoztatást. A hozzászólásokból is meg lehetett állapítani, hogy a magyar vakügyön belül a foglalkoztatás magas szinten áll és nem csak az országon belüli összehasonlításban, de nemzetközi vonatkozásban is megállja a helyét.

A foglalkozási rehabilitációnak mind a népgazdaság, mind az egyének számára növekvő jelentősége van. Közismert, hogy a népgazdaság munkaerő helyzete nem kielégítő, s az elkövetkező években sem várható számottevő javulás. Ezért a csökkent munkaképességű dolgozóknak a termelésbe való bevonása a népgazdaság számára nagy fontosságú. Az elmúlt hónapok rendezvényein és a különböző publikációkban mind nagyobb teret kap az a gondolat, hogy a rehabilitáció az egyén számára éppen a hasznos tevékenységen keresztül valósul meg. A rehabilitált személynek a társadalomban való integrációja elsősorban a munkán keresztül érvényesülhet, így válhat a társadalom egyenrangú tagjává. A rehabilitációs folyamatban a dolgozó, alkotó embert kell látni, és

számos jel arra mutat, hogy ezt a felismerést az állami és társadalmi szervek magukévá teszik, de maguk az érdekelt személyek is eljutnak a felismeréshez.

Örömmel állapítható meg, hogy a fizikai és szellemi munkát végző vak és gyengénlátó dolgozók mind több és több társadalmi elismerésben részesülnek és erősíteni szeretnék azt a koncepciót, hogy a jövőben is példát mutassanak a fegyelmezett magatartásukban.

Végül ki szeretném emelni, hogy igen nagy annak a jelentősége, mely szerint a közvetlen termelőmunkában való részvétel milyen fontos és hogy ennek a tevékenységnek az erkölcsi és anyagi megbecsülését és elismerését a jövőben erősíteniünk kell.

- . -

Németh Tamás:

Kombinált fehérbot a Vakok Iskolájában

Amint arról már lapunkban olvashattak, Európaszerte terjedőben van a hosszú fehérbot használata. A trénerok kiképzése Angliában, illetve az NDK-ban nemzetközi szintű, időszakos tanfolyamokon történik.

A Vakok Általános Iskolájának két tanára /Dosek Lajosné és Siklós Irén/ részt vettek a Karl-Marx-Stadt-i trénerképző tanfolyamon. A "Vakok mozgásáról és tájékozódásáról" tartott nevelőtestületi továbbképző értekezleten előadást tartottak a kéthetes tanfolyam anyagáról és a szerzett tapasztalatokról. A nevelőtestület és Dr. Mezei Gyuláné gyógypedagógiai szakfelügyelő nagy érdeklődéssel hallgatta végig a beszámolót, melyen az NDK-ból ajándékként hozott hosszubotot is bemutatták. Elénk vita után határozat született arról, hogy a hosszubot használatának módját az önként vállalkozó pedagógusok elsajátítják, hogy aztán tudásukat továbbadhassák az ifjuságnak.

Gondként merült fel, hogy mindössze két hosszubot állt a testület rendelkezésére. Ifj. Méhes József, az iskola fiatal gyógypedagógusa - aki egyúttal szakképzett vezetője a felsőtagozatos fiúk gyakorlati oktatásának - vállalta, hogy hazai alapanyagból előállít hosszubotokat. Kísérletező munkáját siker koronázta: formatartó, rugalmas és esztétikus hosszubot állított elő az NDK beli minta alapján. A botokat az iskola vállalkozókedvű vak tanárainak adta oda kipróbálásra. A hazai készítésű hosszubotok jól vizsgáztak a gyakorlatban. A tanfolyam megindulhatott. Azóta a nap minden szakában találkozhatunk az iskola folyosóin, udvarán vagy a környező utcákon bekötött-szemű "tanulókkal", az intézet minden új iránt érdeklődő, lelkes nevelőivel.

Ifj. Méhes József nem állt meg a kezdeti sikereknél. Tovább gondolkodott, töprengett, konzultált a botok használóival és kívánságukra néhány hét múlva előállította az első "kombinált botot", mely egyesíti magában a hosszubotot és a hagyományos rövidbot előnyeit. Egyetlen mozdulattal alakítható a bot hosszúvá, illetve hagyományos méretűvé.

A hosszubot mérete 120--140 cm, a rövid változat 80--90 cm között mozog. A kampó is kivehető és a bot karra akasztható szíjjal is ellátható. Ez a "kombinált bot" különösen alkalmas a később megvakultak bevonására a közlekedésbe, valamint a hosszubottól idegenkedők érdeklődésének felkeltésére.

A "kombinált fehérbot" ügyében még sok tárgyalás várható, míg ez az eszköz országos használata és elterjesztése megoldódik. Azonban az igénylők, érdeklődők addig is hozzájuthatnak ilyen bothoz, mert ifj. Méhes József örömmel vállalja a sorozatos előállítását, ha erre az iskolán kívül is mutatkozik érdeklődés. A bot lumineszkáló festékkel is el van látva, tehát este is nagy biztonsággal használhatják a sorstársak.

Reméljük, hogy a Vakok Iskolája után a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége is megteszi az első lépéseket a hosszubot használatának népszerűsítésére, sőt tanfolyamokon való oktatására, melyre különösen nagy szükségük lehet a később megvakultaknak, de minden sorstársnak, aki az eddiginél biztonságosabban és feszültségmentesen szeretne közlekedni.

Köszönet illeti e helyről is ifj. Méhes Józsefet, aki munkája mellett időt szakít arra, hogy a vakok biztonságos közlekedését kísérletező munkával és konkrét eredményekkel is előmozdítsa!

- . -

Levelesládánkból

Az Országos Takarékpénztár budapesti V. kerületi fiókjának igazgatója az alábbi cikket juttatta el szerkesztőségünkhöz közlés végett:

"Ha feltáracsázzuk a 180-011-es telefonszámot kedves, udvarias hang szólal meg: "Jónapot kívánok, OTP V. kerületi fiók." Akik kapcsolatban vannak a nagyforgalmu belvárosi takarékpénztárral tudják, hogy telefonálásuk nem hiábavaló fáradozás. A hívott számon azonnal jelentkezik a telefonközpont és kapcsolja a kívánt mellékállomást. Ha a keresett előadó, vagy családtag nem található a mellékállomáson, az udvarias, türelmes hang tulajdonosa megkeresi a hívott felet és addig nem kapcsolja szét a vonalat, amíg célt nem ér.

A telefonközpont mindig türelmes és nagyon szolgálatkész kezelője, a gyengénlátó Simon Gyuláné. Mintegy 16 éve végzi felelősségteljes munkáját. A gyermekét egyedül nevelő családanya, magánéletének gondjait feledve, mindenkor a legnagyobb készséggel áll a hívó fél rendelkezésére. Munkáját hivatásnak tekintí, lelkiismeretessége példamutató. Hivatásszeretetét tükrözi az is, hogy munkája és a gyermeknevelés gondjai mellett 1978-ban távbeszélőközpont-kezelői képesítést szerzett. Állandóan érdeklődik a takarékpénztár fontosabb üzletágai felől, hogy adandó alkalommal ő is tudjon helyes felvilágosítást adni az ügyfeleknek.

Felettesei megbecsülik, kollégái szeretik. Munkájának elismeréséül 1977-ben "Kiváló dolgozó" kitüntetésben részesült."

Szerkesztői megjegyzés:

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy még számos ilyen jól dolgozó vak és gyengénlátó sorstárs tevékenykedik szerte az országban a telefon-alközpontokban.

- . -

Dr. Falvai Ferenc:

Jogi rovat

Néhány közérdekű új illetékszabályról

Ez év január 1-én lépett hatályba a 33/1978.PM.sz. rendelet. E rendelet több szempontból hozott változást az öröklési, illetve ajándékozási illeték szabályaira vonatkozólag. Általános jellemzőként megállapíthatjuk, hogy kedvezőbb szabályozást, vagyis alacsonyabb illeték-kulcsot alkalmaz az új rendelkezés és több vonatkozásban, különösképpen az örökölt, illetve ajándékba kapott lakás, illetve házingatlan tekintetében lényegesen kedvezőbb helyzetet teremt az illetékfizetésre kötelezett számára.

A fenti szabályokat részletezve az örökös, illetve az ezzel egy tekintet alá eső megajándékozott, ingatlan esetében, amennyiben az örökhagyónak, illetve az ajándékozónak gyermeke, házastársa, szülője, vagy a háztartásában eltartott szülő nélküli unokája, úgy 50.000 Ft.-ig 6%, további 50.000 Ft.-ig 9% illetéket köteles fizetni. Ha az öröklés, illetve az ajándékozás tárgyát képező ingatlan ennél nagyobb értékű, úgy a további 150.000 Ft. tekintetében 12%, az ezután következő 100.000 Ft. után 15% öröklési, illetve ajándékozási illetéket köteles fizetni az örökös. Amennyiben az örökölt vagyon ennél nagyobb értékű, további illetékkulcs emelkedést ír elő a rendelet. Ha a 800.000 Ft.-ot meghaladó értékű az örökölt vagy ajándékba kapott ingatlan, úgy a 800.000 Ft. feletti rész esetében az illeték 45%. Ez a legmagasabb illetékkulcs, tehát az illeték alapjául szolgáló vagyon további értékei után a 800.000 Ft.-ot meghaladó rész esetében 45 %-os illetékkulcs érvényesül.

Magasabb illetékkulcs irányadó abban az esetben, ha az öröklő, illetve a megajándékozott az örökhagyónak, illetve ajándékozónak unokája, nagyszülője, vagy testvére. Egy harmadik még magasabb illetékkulcs érvényesül minden további örökös, illetve megajándékozott esetében, függetlenül attól, hogy az örökhagyóval, illetve ajándékozóval állt-e fenn rokonkapcsolat vagy sem. Ez utóbbi harmadik kategória az 50.000 Ft.-ig terjedő ingatlanérték esetében 15% az illetékkulcs és ehhez képest írja elő a rendelet a további illetékkulcsokat is. E kategóriában a 800.000 Ft.-on felüli érték tekintetében irányadó maximális értékkulcs 60%. /Az első kategóriában említett 45 %-kal szemben./

Amennyiben az öröklés vagy ajándékozás tárgyát képező ingatlan lakásnak minősül és ebben állandó jelleggel az örökös, vagy a megajándékozott lakik, úgy a fenti kulcs szerint kiszámított illeték összegének csupán 40 %-át kell ténylegesen meg-

fizetni.

Ennél kedvezőbb a helyzet akkor, hogyha a kérdéses illetékelerovás alapját képező lakásban az örökösnek, vagy a megajándékozottnak öröktársa, vagy bármely más személy lakik, /vagyis nem saját személyében használja a lakást/ ez esetben a lakás forgalmi értéke után egyébként járó öröklési illetéknek csupán 30 %-át kell kiszabni, illetve megfizetni.

Amennyiben tehát az öröklési, vagy ajándékozási tárgyat lakás képezi, az öröklés, illetve ajándékozási illetéket csak akkor kell teljes összegben megfizetni, ha a lakás üresen kerül az örökös illetve megajándékozott tulajdonába.

A fent irt kedvezmény vonatkozásában még az a további könnyítés is jogszabályilag előirt, hogy a fizetendő illetéket erre irányuló külön kérelem nélkül 12 havi egyenlő részletben lehet megfizetni. Vagyis a fizetendő illeték részletekben történő megfizetése iránt hivatalból köteles az illetékhatóság intézkedni.

Amennyiben az örökös, illetve megajándékozott bérlakását a lakásügyi hatóság részére átadja, az örökölt, illetve ajándékba kapott lakás után nem kell illetéket fizetnie.

Korábbi jogszabályi rendelkezés alapján, de e témához kapcsolódásban jegyezzük meg végül, hogy szövetkezeti lakás esetében az első tulajdonostól való öröklés illetékmentes. A szövetkezeti lakás egyéb öröklési, illetve ajándékozási tulajdonváltásai kapcsán az általános öröklési, illetve vagyonátruházási szabályok érvényesek.

- . -

Kiss János:

Törődjünk többet egészségünkkel

A sokk

Manapság rendkívül megszorodtak a közlekedési balesetek, és ezek nem egyszer súlyos, igen nagy vérvesztést jelentő sérülésekkel járnak.

Az ilyen nagy vérzésekkal járó állapotokhoz, de nem ritkán mérgezésekhez és nagy fájdalommal járó hasi katasztrófákhoz, szinte kivétel nélkül csatlakozik egy súlyos, az életet közvetlenül is veszélyeztető tünetcsoport, amelyet az orvosi nyelvben sindromának, röviden sokknak nevezünk.

Mi is valójában a sokk?

Szervezetünk életfolyamatai három funkcionális síkon, az idegrendszer, a keringés és az anyagcsere síkján zajlanak. Ezen rendszerek egymással összehangoltan, koordináltan működnek. Károsító hatásokra a rendszereken belül és ezek között egyensúlyzavar jön létre.

Ezt a szervezet igyekszik megszüntetni.

Súlyos hatásokban azonban az egyensúly helyreállítása téves utra kerül, és olyan negatív helyzetek alakulnak ki, amelyek beavatkozás nélkül egymást és ezzel szervezetünk életki-

látásait rontva halálhoz vezetnek. Tulajdonképpen ezt a folyamatot nevezzük sokknak, amely során a kóros szabályozások kialakulnak.

A sokkban létrejövő patológiás jelenségek közül legszembe-tünőbbek a keringési zavarok, ennek alapján a sokknak két fajtáját különböztetjük meg:

1. Vasoconstrictio sokk, amelyben a kicsiny verőerek görcse a szövetekben oxigén hiányt idéz elő.

Az érösszehuzódás szimpatikus idegrendszeri hatásra jön létre, amelyet a károsító tényező vált ki, és kezdeti vérnyomás emelkedés jellemzi. A későbbiekben a vérnyomás a keringés és a rossz szöveti anyagcsere miatt fokozatosan csökken, majd beavatkozás nélkül a circulatio összeomlik.

2. Vasodilatatio sokk: Ez a ritka sokk-féleség hirtelen nagy vérnyomáseséssel jár, egyes mellékvese betegségekben fordul elő.

Milyen a sokkban lévő beteg?

A sokkos beteg arca sápadt, szederjes, az ajkak és a körömök cianotikusak. Az arcon halálfélelem ül, ha eszméleténél van látszódnak a szenvedés és a fájdalom jelei. A bőr hűvös tapintatu és verejtékes.

A légzés sok esetben felületes és gyors.

Az érverés igen szapora, a sokk későbbi szakaszában a csuklópulzus könnyen elnyomható, ezért a szívműködésről biztos felvilágosítást a fejbiccentő izom mellett levő nyaki verőér tapintása nyújt. Az eszméletlen betegnél a szájban és a garatban található váladék /vér, hányadék, protézis, hátracsuszott nyelv, stb./ akadályozhatja a légzést.

Sokk alakul ki acut hasi katasztrófában is, hashártyagyulladás, perforatio, stb. Ezekben az állapotokban a beteg felhuzott lábakkal fekszik, a sokk több jele mellett a has deszkakemény tapintásu, a betegnek nagy fájdalma van.

A sokkos beteg vizeletet nem ürít. A vizelet megindulása a sokk oldódásának a jele.

Mikor áll fenn a sokk kialakulásának veszélye?

Sokk létrejöttével kell számolni minden nagyobb vérvesztességben függetlenül attól, hogy külső vagy belső vérzés áll-e fenn. Így vérhányás és nagy mennyiségű vér széklettel történő távozása esetén. Vesevérzésben, minden nagyfoku ciklusba tartozó és ciklustól független, általában daganatos eredetű méhvérzésben; terhességben, vetéléskor, lepényleválásakor, ritkán méhrepedésben és méhkifordulásban. Sokk kialakulásának veszélye fenyeget méhenkívüli terhesség megszakadásakor fellépő alhasi vérzésben. Hasi üreges szervek perforációjakor, amikor a gyomor, bél, epehólyag, méh, méhkürt, húgyhólyag tartalma a hasüregbe kerül és hashártyagyulladás keletkezik. Ugyan ez a kép áll fenn féregnyulvány /vakbél/ gyulladás perforációjában is.

Sokk fenyegeti a tüdővérzéses beteget is.

Sokkos állapotban van minden polytraumatizált és égéses beteg is. Ezekon kívül sokk keletkezheth minden sepsisben, súlyos bármilyen eredetű hasnyálmirigy-gyulladásban, mérgezésekben, allergiás és súlyos kóros idegrendszeri állapotokban, min-

den olyan esetben, amikor nagyfoku vérnyomásesés alakul ki.

Sokk lép fel sérvkizáródásban, különböző okok miatt kialakuló bélelzáródásban. A szivinfarctus is sokkal - ugynevezett cardiogen sokkal járó betegség.

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

VISELD A FEHER BOTOT !

Néhány fontos tudnivaló a budapesti közlekedési változásokról

Fővárosunkban a Duna hidjait a barbár háborus pusztítások után viszonylag rövid idő alatt építették újjá.

Sokszorosára növekedett a forgalom; a nagy igénybevétel szükségessé teszi a fő karbantartások, javítások elvégzését. A munkálatok azonban azt jelentik, hogy egy bizonyos ideig a város különböző területein a zsúfoltság növekszik.

A Margit-hid rekonstrukcióját 1978-ban fejezték be, szinte rekord idő alatt végeztek a munkával, egyidejűleg a rávezető utakat is korszerűsítették. A hid-felújítások következő állomása a Petőfi-hid lesz, melynek munkálatait 1979. április végén kezdik el. A hid javítása, valamint a csatlakozó utvonalak korszerűsítése előreláthatólag másfél évig tart. A Petőfi-hid ilyen hosszú időre történő részleges lezárása tagadhatatlanul sok problémát okoz a főváros belső és átmenő forgalmában. Az átépítésről hivatalos közleményben adott tájékoztatást a Fővárosi Tanács V.B. Közlekedési Főigazgatósága. A sajtó, rádió és televízió is foglalkozott a forgalmi változásokkal. E szerint: a 4-es és 6-os villamosok a Moszkva tértől a Mester utcáig közlekednek. A Mester utcától a Móricz Zsigmond körtérig, illetve a Karinthy Frigyes utig villamospotló autóbuszok bonyolítják le a forgalmat.

Érdekes intézkedés a következő: A gépjárművezetők előtt ismeretes, hogy az Erzsébet-hidon és a Szabadság-hidon nehezebb járművek nem közlekedhetnek, ezért a Petőfi-hidnak az átépítés alatt is megmaradó egyforgalmi sávján csak a 3 és fél tonnánál nehezebb járművek áthaladását engedélyezik.

Az országon átmenő kamion-forgalmat a dunaföldvári hidra terelik.

A tömegközlekedési korlátozások a 12-es autóbusz járatát nem érintik. A munkálatok ideje alatt villamosjárat közlekedik a Móricz Zsigmond körtér és a Madách tér között a Szabadság hidon át.

Az bizonyos, hogy számos relációban lényegesen megnövekszik az utazás ideje. A biztonságos közlekedéshez fokozott türelemre és körültekintésre van szükség.

- . -

Rak Éva:

Operaélmény

Balassa Sándor: Az ajtón kívül
/I. rész/

A Magyar Állami Operaház 1978. okt. 20-án mutatta be és azóta is nagy sikerrel játssza Balassa Sándor: "Az ajtón kívül" c. öt tételes operáját. A nehézveretű dráma jó színre vitele Mikó András rendező érdeme. A színes és szuggesztív sodrású zene fordulatokban gazdag megoldásai Lehel György illetve Kórodi András karmesteri pálcája nyomán kelnek életre.

A mű Wolfgang Borchert drámája alapján, zeneileg Fodor Géza librettójára épül. Borchert drámája arról szól, hogy egy ember megjön a háborúból, de számára nincs már sem haza, sem otthon, gyötrő felelősség érzetével minden ajtón kívül reked és csak egyetlen nyílhat meg számára, az, amely végleges megnyugvást hoz.

A dráma önéletrajzi vonatkozása. Wolfgang Borchert annak az elárult, tönkretett nemzedéknek volt tagja, amely - saját szavai szerint - "éhezett, fázott és ölt." Huszéves korában, 1941-ben kellett bevonulnia. 4 esztendejét a harctér-kórház-börtön ördögi háromszögében tölti. Megsebesül, kórházba kerül. Felgyógyulása után antifasiszta kijelentéseiért hadbírószám elé állítják és halálra ítélik. Hat heti siralomház után "kegyelem" címén visszakerül a frontra. Ismét kórház, majd börtön következik. A háboru befejezése szabadságot hoz számára, de egészségét nem tudja visszaadni. Két évig súlyos betegen dolgozik művén, és egy nappal egyetlen drámája hamburgi bemutatója előtt, 1947. nov. 20.-án hal meg.

Borchert szindarabja a felelősségvállalás és kirekesztettség drámája. Balassa operája a felelősség kérdésére koncentrálna. A háborus felelősségen túlmenően mindennapunkra, hétköznapjainkra is utal. Mindannyian felelősek vagyunk a magunk helyén embertársainkért. Minden tevékenységünk emberi sorsokat befolyásol, változtat meg. Cselekedeteinket abból a szempontból kell értékelnünk, hogy felelhetünk-e érte mások és magunk előtt.

Amikor felmegy a függöny, egy rommezőt látunk, csata után. Kiegett házak, szétszórt, tönkrement használati tárgyak, lezuhant, összezuzott repülőgép, halottak tömkelege. Az elcsendesedett csatamezőn sétál a meghízott Halál és elégedetten szemléli az eléje táruló látványt. Öröm csendül ki szólamáiból, amikor éneklő: "Ugy hullanak, mint ősszel a legyek". Banális szövegét hajtogatva kedvtelve nézegeti a halottakat.

Toprongyos, roskatag öregember, fájdalomtól görnyedezve támolyog be. Isten az, ki siratja gyermekeit, az emberek pusztulását. "Kipusztítják magukat, s én nem tudok változtatni rajta már." Tehetetlenül és szomorúan törődik bele: "Te vagy az új isten, Halál." Ezzel mintegy átadja hatalmát.

A második tétel diszlete a Lány nyomoruságos kunyhója. Vaságy, vaskályha, asztal, szekrény, szék - otthon. Ide támogatja be a folyó partján lelt ismeretlen férfit, kinek öngyilkossága nem sikerült; a folyó nem fogadta be. Nehezen boldogul

vele, mert a férfinak szinte már az élethez sincs köze, csak aludni vágyik és arra, hogy ne kelljen fáznia többé. A kunyhóban lassacskán feloldódik és elmeséli keserű sorsát. Beckmannak hívják, katona volt, őrmester, a reá bízott husz emberről 11 meghalt. Ő volt értük a felelős, sorsuk szörnyen nyomasztja. 3 év után hazatért, de felesége nem fogadta vissza, mással él. Egyéves kisfia a romok alatt pusztult el. "Egy éves volt éppen / S még nem is láttam / De most már minden éjjel látom"

A Lány sorsa is hasonló. Párja 3 éve eltűnt, a magánytól szenved: "Szólj bármit, beszélj / Olyan szörnyű csend van a világban!" Egymás iránti részvétük rokonszenvvé válik. De boldogságuk pillanatnyi. Megjelenik a Féllábu, a Lány párja: "Beckmann, Beckmann, Beckmann / Mit keresel itt / Az én holmimban / Az én helyemen / Az asszonyomnál?" Beckmann felismeri volt bajtársát, akinek ő parancsolt "végsőkig való kitartást". Lelkifurdalás gyötri, hogy miatta lett nyomorék és feldultan elrohan, hogy visszaadja a ráruházott felelősséget.

Folytatása következik.

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy Kárpáti Tünde: Örök muzsika c. sorozatát júniusi számunkban folytatjuk.

.-.-

György Tamás: Technikai rovat

A rádió /II. rész/

Az első évtizedek rohamos fejlődése nagy eredményeket hozott. Kialakult egy olyan működési elv, a "szuper elv", melyet tulajdonképpen máig is használunk. Érthető, hogy a fejlődés üteme később lelassult és inkább a minőségi tényezők kerültek előtérbe.

Az 1930-as évtized vevőkészülékében kövessük végig a bejövő rádiójelek útját. Az antennában bejutó jel először egy rezgőkörbe kerül, amely a kívánt állomásra van hangolva; a jel annál erősebb, minél magasabb, minél előnyösebb elhelyezésű az antenna. A rezgőkör által továbbított jel egy elektroncső vezérlő elektródjára kerül és felerősítve jelentkezik a cső anódján. Itt egy nagyon fontos ponthoz érkeztünk, ugyanis a vevőkészülék saját jeleket is előállít, melyeket ezen a ponton kevernek az antennáról érkezett frekvenciákkal.

A bejövő jel és a helyben előállított jel közötti különbség állandó frekvencia, mely bármely állomás vételekor pontosan azonos értéket mutat. Ezt a kevert frekvenciát "középfrekvenciának" nevezik. Ennek a jelnek a frekvenciája azonban különböző gyártmányoknál más és más volt: az Orion gyár 473,6 kHz, a Standard és a Philips az első időben 125 kHz frekvenciát használt. Egy a fontos, hogy a megválasztott jel frekvenciája

távol legyen az adók által kisugárzott jelek hullámhosszától.

A bejövő és a helyileg előállított jel keverésének, azaz a középfrekvencia előállításának óriási jelentősége van; ez a találmány lényege. Az "állandósított frekvencia" viszonylag könnyen, esetleg több fokozattal erősíthető, szelektálható. Így a vevőkészülék érzékenysége, szelektivitása igen magas értékig fokozható, javítható. Ezeknek a szuper rendszerű készülékeknek éppen az az előnyük a korábbi úgynevezett egyenes /visszacsatolásos/ készülékekkel szemben, hogy mindössze két vagy három rezgőkör egyidejű változtatásával lehet hangolni, és ez egyetlen gombbal történhet! A fentiekből következik, hogy az állomás kiválasztásához és a középfrekvenciás jel különbségéhez szükséges frekvencia automatikusan keveredik ki. A középfrekvencia körében lévő rezgőköröket egyszer gyárilag rendkívül pontosan műszerekkel beállítják és leragasztják, nehogy a használat alatt a bennük lévő vasmagok elmozduljanak. Az elektroncsövekkel és az összehangolt rezgőkörökkel így felerősített jel most már elegendő arra, hogy a hangfrekvenciát leválasszuk az adó által kisugárzott hordozó frekvenciáról /nagyfrekvenciáról/. Ezt a műveletet egy elektroncső diódája végzi el. A kapott hangfrekvenciás jel azonban még mindig nagyon gyenge, koránt sem elegendő arra, hogy egy hangszórót működtessen, fel kell erősíteni legalább két elektroncső beépítésével. A két erősítő rendszer közé iktatják be általában a hangerő és a hangszin szabályozó apparátust. Látható, hogy a szuperkészülék a korábbi konstrukciókkal ellentétben már csak három gombot tartalmaz és mégis magas igényeket elégít ki.

Természetes, hogy még volt mit javítani, tökéletesíteni ezeken a rádiókon. A következő évtizedekben rengeteg áramkörü módosítást találtak fel; erről majd a következő részben.

Folytatjuk

- . -

Vándor Tamás: Kulturális életünk hirei

Pinviczki György:

Zenekarunk és szólistáink Érden

Az akkori érdi nagyközségi tanáccsal, valamint a település politikai és társadalmi szervezeteinek vezetőivel 1978-ban kerültünk közelebbi kapcsolatba, amikor tagszervezés céljából jártunk az azóta városi rangra emelkedett helységben. Akkor csak azt kértük, legyenek segítségünkre, hogy ott élő tagtársaink alkalmanként összejöhessenek közös problémáik megbeszélésére. Azóta arra is lehetőség nyílt, hogy tagtársaink a Művelődési Központban megalakíthatták a vakok Milton klubját. A sorstársainknak nyújtott támogatás viszonzásaként került sor 1979. február 17-én a Művelődési Központ nagytermében zenekarunk és szólistáink bemutatkozására. A szereplők most is - mint mindig a tőlük megszokott lelkesedéssel készültek és magas színvonalon

adták elő műsorszámukat.

A hangverseny első felében a zenekar előadásában Beethoven, Bach, Mozart, Schumann, Csajkovszkij, és Strauss művek csendültek fel, közben Erhartné Dr. Molnár Katalin és Turi József vidám hangulatu versékkal szórakoztatta a közönséget. A műsort Tóth Lajos vezette, összekötő szövegében röviden ismertette az elhangzott műveket. A szereplőket egyenként mutatta be, hangsúlyozva, hogy kulturális tevékenységét mindenképp társadalmi munkában végzi.

A második részben magyar nóták, csárdások és cigánydalok hangzottak el, ezek között egy vidám monológra is sor került. Mindent egybevetve szép sikert könyvelhet el az együttes, mindig megtalálja a kapcsolatot a közönséggel, mert műsorpalettája sokszínű és változatos.

A program után fehér asztal mellett vendégek és vendéglátók beszélgettek életükről, terveikről. Mi további eredményeket kívántunk a város jelenlévő vezetőinek, ők pedig megköszönték a hangversenyt és további jó munkát kívántak a szereplőknek.

A Milton klub felett a Hazafias Népfront védnökséget vállalt. Kérték, hogy együttesünk a jövőben is színesítsék műsoraikkal kulturális programjaikat.

Az áldozatos munkát ezuton is köszönjük az együttesnek és kérjük, hogy a jövőben is ilyen lelkesedéssel öregbítsék intézményünk hírnevét.

- . -

Dénes József: Sportrovat

Molnár István:

Beszámoló az 1978. évi csapatbajnokságról

Az 1978-as évad elején csapatainkat az a cél vezérelte, hogy feledtessék az előző évi rossz szereplést, mert akkor a második és a harmadik csapat is utolsó lett. Emlékeztetőül még annyit, hogy az első csapatunk pedig az 5-ik helyen végzett.

Nos, az évad az első csapatnál jól is indult. Négy győzelemmel kezdtünk és ekkor a második helyen álltunk a vezető Törekvés mögött 2,5 ponttal, 3,5 ponttal az ELGÉP előtt. Biztunk a továbbjutásban!

Két váratlan vereség következett a Lombik és az erős Törekvés ellen. Visszaestünk a harmadik helyre, de két újabb győzelemmel visszaverekedtük magunkat a másodikra. Ez volt a helyzet a tavaszi szezon végén.

Az őszi mérkőzéssorozat azonban rendkívül kellemetlen eseménnyel kezdődött, sőt folytatódott. Antal Mihály erős elsőosztályu játékosunk, a csapat második táblása minden különösebb indoklás nélkül visszalépett a további játéktól és még ma sem hajlandó leülnijátszani!

Három vereség érte a csapatunkat és a hetedik helyre estünk vissza. Végül két győzelemmel javítottunk helyzetünkön és végül is a negyedikékké lettünk.

Antal Mihály kiesése élesen világított rá, hogy nincs megfelelő tartalék játékos az első csapatnak.

Végeredmény: 1. Törekvés 96,5, 2. Él gép 84, 3. E.Spartacus 83,5, 4. Vakok 81, 5. Ganz 79, 6. Belker 78, 7. Kip.Min 78, 8. K.Lombik 76, 9. MOM 75,5, 10. Vizügy 73,5, 11. Szolgáltató 72,5, 12. Péterfy 72,5, 13. Testvériség 71,5, 14. Kulich 68,5 pont. A mezőnyből a Törekvés csapata kimagaslott. A többiek játékeréje igen közelálló volt egymáshoz.

Egyéni eredmények:

1.Erős Pál	13 játszma	8,5 pont	65,38 %
2.Antal Mihály	8	2	25,00
3.Nemes György	13	4,5	34,61
4.Kovács Ferenc	13	7	53,84
5.Auffenberg Emil	13	6,5	50,00
6.Dénes József	13	6,5	50,00
7.Rév Miklós	13	10,5	80,77
8.Batthányi Béla	13	6,5	50,00
9.Voján István	13	7,5	57,69
10.Kapitány István	13	6	46,15
11.Hajdu József:	13	7	53,84
12.Wiedner István	2	0	0
13.Hosszu Vilmos	3	2	66,66
14.Kreisz Mihály	13	6,5	50,00

156

81,0

51,92

Kitűntek: Erős Pál, az első táblán nyújtott kiváló eredményével, Rév Miklós magas százalékkal és ponttal, valamint Kreisz Mihály. Hosszu idő óta ő az első játékosunk, aki az utolsó táblán legalább 50 %-t elért.

Érdekes az, hogy míg a csapat átlaga romlott az előző évihez képest, /54,48 % volt/ helyezése javult. Ez azt mutatja, hogy ebben az évben kiegyensúlyozottabb volt a mezőny.

Sajnos, a csapat jobb eredményre 1979-ben csak úgy számíthat, ha sikerül megoldani a tartalék játékosok kérdését. Erre pedig jelenleg nemsok reményünk van.

A második csapatunk visszaesett a VII. kerületi bajnokságba, az előző évi kiesés miatt. Itt azonban most a kiesés réme ellen kellett küzdeni, pedig itt 1976-ban bajnokságot nyert a csapatunk.

Végeredmény: 1. Művész 77,5, 2. Spartacus III. 77, 3. MTK III. 73,5, 4. Terezváros 67,5, 5. Ikarus 63,5, 6. Szolgáltató 61, 7. BKV 58,5, 8. Vakok II. 52,5, 9. Elektronikus 51, 10. MTK IV 41,5, 11. Sajtó 33 pont. Csapatunk 3 mérkőzést nyert meg, 1 döntetlen volt, míg 6-ot elvesztett

Egyéni eredmények:

1.Lévai József	10	3,5	35,00
2.Hajdu József	-	-	-
3.Wiedner István	7	1,5	21,42
4.Zichó József	10	5,5	55,00
5.Horváth József	9	5	55,55
6.Hosszu Vilmos	10	5,5	55,00

7. Bene János	9	5,5	61,11
8. Orosz László	10	5,5	55,00
9. Krabót György	10	5	50,00
10. Lukács Sándor	1	0	0
11. Kreis Mihály	6	2,5	41,66
12. Kuminka György	1	1	100,00
13. Bóbis József	2	2	40,00
14. Kovács Tibor	9	3,5	38,88
15. Nyikes József	2	0	0
16. Gubuznai Imre	9	3	33,33
17. Kovács József	3	1	33,33
18. Csóti József	8	2	25,00
66/a Balázs Imre	1	0,5	50,00

120	52,5	43,75
-----	------	-------

Érdekes véletlen, hogy a csapat tavaly ugyanigy, hajszálnyira azonos, 43,75 %-ot ért el. Akkor ez kiesést jelentett a tartalékbajnokságból.

Egyénileg legjobban Bene, Zichó, Horváth, Hosszu, Orosz, és Krabót szerepeltek. Feltűnő az, hogy a 4-10 táblákon kb. azonos eredménnyel szerepeltünk.

Csapatunk összeállítása valamelyest stabilizálódott, mert a tavalyi 24 játékoskal szemben most 18-an játszottak a csapatban. Öten voltak, akik valamennyi mérkőzésen részt vettek.

Itt is a csapat végének megerősítésével érhetünk el jobb eredményt.

A harmadik csapatunk a XIV. kerületi versenyben vett részt ezuttal is. A már megszokott visszalépés, törlés most sem maradt el.

Az eredeti 8 csapatból a Vegyterv ősszel visszalépett. A hivatalos végeredményben nem szerepel, de mivel tavasszal még játszottunk velük, ezért az egyéni eredményeknél figyelembe vesszük ezt a mérkőzést is.

Végeredmény: 1. Ybl Miklós 114,5, 2. Vegyész 97, 3. BVSC 70,5, 4. Danuvia 64,5, 5. Halassy 60,5, 6. Vakok III. 52,5 / lejátszott pontok száma 57,5/, 7. Porcellán 31, 8. Vegyterv törölve.

Egyéni eredmények:

1. Kreis Mihály	3	2	66,66
2. Kuminka György	3	0	0
3. Bóbis József	8	1,5	18,75
4. Hirth Ignác	12	2,5	20,83
5. Kovács Tibor	13	7	53,84
6. Nyikes József	12	3	25,00
7. Gubuznai Imre	13	5	38,46
8. Szigeti Sándor	11	2,5	22,72
9. Borbély János	10	3,5	35,00
10. Varga Sándor	7	2	28,57
11. Kovács József	10	3	30,00
12. Bartos Sándor	13	4	30,76
13. Csóti József	12	8	66,66
14. Solymos Dezső	1	0	0

15.Ferenczi János	9	3,5	38,88
16.Siklós Menyhért	10	5,5	55,00
17.Bereznai István	6	4	66,66
18.Halgas József	2	0,5	25,00
19.Gede Sándor	1	0	0
	156	57,5	36,85

A csapat a tavalyi 29,16 %-hoz képest valamit javított. Egyénileg a legjobb volt Csóti József, de szépen szerepelt még Kovács Tibor is. Itt is kevesebb játékos szerepelt, mint tavaly, akkor 22-en játszottak. Csak hárman szerepeltek valamennyi mérkőzésen.

Általános összefüggésként ki lehet jelenten, hogy egy csapat annál gyengébben szerepel, minél többen játszanak benne!

Szakosztályunk összesen 432 játszmát játszott ebben az évadban. Ebből 191 pontot értünk el, ami 44,21 %-nak felel meg. Ez egy kicsivel jobb mint a tavalyi 43,58 %. Még mindig messze van a legjobb éveinktől.

A csapatversenyeken 40 játékosal vettünk részt. Ez a legalacsonyabb létszámunk, mióta játszunk! Egy játékosra 10,8 játszma jut.

Az alacsony részvételi szám és a tartalékok kérdésének megoldatlansága arra figyelmezteti a szakosztály vezetőségét, hogy tennivaló van az utánpótlás nevelésében. Kevés a fiatal tehetséges játékos. Szakosztályunkban némi "előregedés" mutatkozik. A rendszeres tanulás és a fiatalítás vezethet csak jobb eredményre!

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörőrovat

Beszámoló a csapat "Ki mit tud"-ról

1979. jan. 25-26-án tartottuk meg - immár hagyományosan - uttörőcsapatunk kulturális seregszemléjét. Ez mindig kiemelkedő esemény csapatunk életében. Így igen nagy lelkesedéssel készültek a pajtások. A két nap alatt színvonalas produkciókat látott a héttagu zenei és prózai zsűri. Több mint 70 műsorszámot hallgattunk végig, s ebből összesen a különböző kategóriákban 12 arany, 10 ezüst és 13 bronz oklevél talált gazdára.

A versmondásban a kisdobosok közül Tóth Éva 3.oszt. pajtás bizonyult a legjobbnak. Második lett Ondrik Mária és Rác Éva 3. oszt. pajtások felelgetős verse. Harmadik díj megosztva: Baloghi Andrea 2. oszt. és Pál Erika 3.oszt. pajtások.

Uttörőink közül Nagy Vera 8. oszt. pajtás lett az első, második Kanyák Gyöngyi 8.oszt. és harmadik Kállai Zsuzsa gyl. 7.oszt. pajtás.

Kisegítő tagozatos pajtásaink is igen szépen mondták a verseket. Első lett Károly Erzsébet 6. oszt. és Márkus Erzsébet 8. oszt. pajtás megosztott helyezéskben. Második Balogh Zsófia 6. oszt. Harmadik díj szintén megosztva: Szabó Éva 5. oszt. és Gothár Éva 8. oszt. pajtások: Wondrák Györgyi 3. oszt. a szép meséért különdíjat kapott.

A jelenetek kategóriában a gyl. 7. oszt. lett az első, második a gyl. 8. harmadik az 5. oszt. pajtások.

Másnap került sor az ének-zene kategóriában a kisdobosok és uttörők szereplésére.

A kisdobosok közül legszebben énekelt Póta Melinda 3. oszt. pajtás, mögötte végzett a 2/b. kicsi csoportja, majd a 2/a pajtásai. Zenében a 2/a furulyatriója /Baloghí A., Köppel A., és Pilán Gábor/ győzött, második Horváth Csilla 3. oszt. zongoraszáma, harmadik díj megosztva Kiss Zoltán 1/a, furulyaszólója és az 1/a oszt. "Tigris örs" kisegyüttese lett.

Uttörőink közül megosztott első díjat kapott az ének kategóriában a Horváth Zsuzsa-Kanyák Gyöngyi kettős, és Márkus Erzsébet. Második díjat nyert a Csibész kisegyüttes, harmadikat megosztva Nagy Ibolya 7. oszt. és Kanyák Gyöngyi 8. oszt. pajtás. Legszínvonalasabban zongorázott Szabó Lajos 7. oszt. utána Csombor József, majd Fehér Raymund végzett.

Végül vegyes hangszer kategóriában Pozenberezky Zoltán harmonika száma bizonyult a legjobbnak, utána Géczi Sándor furulyaszáma, majd Sopár Zoltán hangszerszólója lett a harmadik.

Ezúton is megköszönöm minden közreműködőnek, hogy elősegítette ezt a színvonalas műsort és a jövőben is sok sikert kívánok azoknak a pajtásoknak, akik a kerületi és nevelőtthoni versenyeken fogják képviselni csapatunkat.

Fényi Endréné
csapatvezető

Beszámoló

1979. január 27-én az Ond vezér parki Általános iskolában tartották meg a Zuglói Uttörővezetői Konferenciát. Csapatunkat hárman képviseltük: Fényi Endréné csapatvezető, Poór Erzsébet és jómagam.

Három napirendi pontja volt a Konferenciának:

1. A XIV. kerületi Uttörővezetői Tanács beszámolója
2. Plenáris ülés
3. A XIV. kerületi Uttörőelnökség tagjainak, valamint a Budapesti Uttörővezetői Konferencia küldötteinek a megválasztása.

A kerületi Uttörőelnökség beszámolóját, melyet Szülek Mária elnök tartott meg, mindenki nagy érdeklődéssel hallgatta. Utána következtek a hozzászólások. Itt többen javasolták a jelenlegi Működési Szabályzat módosítását. A kerületi gyógy-

pedagógiai iskolák nevében Helesfai Katalin - a Nagyothallók Általános Iskolája és Nevelőotthonának csapatvezetője - beszélt.

Délután került sor a kerületi Uttörőelnökség tagjainak, valamint a Budapesti Uttörővezetői konferencia küldötteinek megválasztására. Mind a két helyen jelölték csapatvezetőnket, Fényi Endrénét. A titkos szavazás után nagyon örültünk, amikor megtudtuk, hogy Fényi Endréné lett a kerületi Uttörőelnökség titkára is!

Sok sikert kívánunk munkájához!

Lehelné Csörsz Éva

- . -

K ö z l e m é n y e k

Vidéken élő egyedülálló nő magányának feloldására 70 év körüli gyengénlátó levelezőpartnereket keres intelligens sors-
társak személyében. "Barátság" jelígre a szerkesztőségbe kéri a válaszokat.

Művészettel foglalkozó sorstársnő, középkoru, szenzitív ujságíró, jellemes fiával ezuton keres olyan egyedülálló, lakással rendelkező sorstársat, idősebbet, ki velük eltartási szerződést kötne lakásában. "Similis simili gaudet" jelígre kéri a válaszokat szerkesztőségünkbe.

Sorstársakkal szivesen levelezne Koroly Jánosné, nyug-
díjas tagtársnőnk. /3275 Detk, Rákóczi u. 40. sz. alatti lakos/

22 éves dolgozó leány házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő gyengénlátó fiúval. Leveleket "Fehér szegfű" jelígre kér az alábbi címre: Vakok Szövetsége, 6721 Szeged, Bocskai u. 11.

Egyedülálló özvegyasszony minden káros szenvedélytől mentes becsületes élettársat keres gyengénlátó férfi személyében /60 és 70 év között/. Leveleket "Megértés" jelígre vár a szerkesztőségbe.

172 cm magas 33 éves gyengénlátó, vidéken élő, saját házzal rendelkező férfi feleséget keres leány, elvált asszony vagy özvegyasszony személyében /33 éves korig/, aki

otthonába menne. Igénye csak a szeretet. Káros szenvedélye nincs. Leveleket "Szeretném, ha szeretnél" jellegre kér a szerkesztőségbe.

Megismerkednék házasság céljából 30-40 év közötti gyen-
glátó leánnyal, elvált- vagy özvegyasszonnyal /egy gyermek
nem akadály/. Dunántuliak előnyben.

41 éves, 172 cm magas őszes-barna hajú nőtlen, nem do-
hányzó férfi vagyok, falun élek. Fényképes leveleket az alábbi
címe kérek: Ádám László, 7513 Rinyaszentkirály, Petőfi u.4.

- . -

Innen - onnan

A fejlődő országok látási fogyatékosait segítő bizott-
ság 1978. július 9-én ülést tartott Oxfordban Nuffield College
of Ophthalmology /szemészeti kollégium/.

Az Unesco és WCWB közös értekezleten foglalkozott azzal
a problémával hogyan lehetne megjavítani 1977-78-ban a fejlődő
országokban a látási fogyatékosok problémáját.

A WCWB és a CIEHV /A látási fogyatékosokat oktató peda-
gógusok nemzetközi szervezete/ a fentiekhez hasonló célokat ki-
ván megvalósítani.

A WCWB Kulturbizottságának 1979. május 30-tól június 1-
ig értekezlete lesz Londonban. A Bizottság elnöke Derrick W.
Croisdale /Anglia/.

A WCWB siket-vakok ügyével foglalkozó bizottsága Han-
noverben /NSZK/ 1978. június 10-11-én ülést tartott. Megvizs-
gálta, hogy mennyiben hajtották végre a siket-vakok jogairól
szóló deklarációt, amelyet a siket-vakok New York-i Világér-
tekezlete fogadott el. Az ENSZ szociális és gazdasági bizott-
sága 1979 tavaszán fog foglalkozni a kérdéssel.

A bizottság elhatározta, hogy egy könyvsorozatot jelen-
tet meg, mely a siket-vakok problémáival foglalkozik.

1980. július 21-25-e között a siket-vakok részére Hanno-
verben /NSZK/ konferencia lesz.

Az UNICEF /az ENSZ gyermekvédelmi szerve/ Végrehajtó
bizottsága 3.000.000 USA dollárt szavazott meg a fejlődő or-
szágok gyermekeinek megsegítésére.

- . -

A "Helen Keller International /USA/ igazgatója, Harold G. Roberts bejelentette, hogy 500.000 USA dolláros alapítványt hoznak létre, amelyben először Helen Keller születésének 100. évfordulóján 1980. június 27-én fognak juttatásokat adni a fejlődő országok látási fogyatékos gyermekeinek megsegítésére, elsősorban a xerophthalmia leküzdésére. A Helen Keller International a fejlődő országokban igyekszik a látási fogyatékos gyermekek oktatását és munkába helyezését elősegíteni.

A WCWB keretében létrehozott a Vakság Megelőzését Szolgáló Világszervezet, melynek elnöke Sir John Wilson /Anglia/ 1978. júliusában Oxfordban /Anglia/ ülést tartott, amelyen 44 ország vett részt. Megállapították, hogy becslések szerint kb. 40 millió vak él a földön, akiknek tulnyomó többsége gyógyítható, vagy náluk a vakság megelőzhető lett volna. /A fordító megjegyzése. A világ évente több mint 400 milliárd dollárt költ fegyverkezésre, ennek a töredékével több millió ember látását meg lehetne menteni./

Az Egyesült Államokban működő Szemészeti Kutató Központ megállapította, hogy a látási fogyatékosok gyógyításának lehetősége a többszöröse annak, mint ami ma tényleg történik. A WHO /az ENSZ Egészségügyi Világszervezete/ főigazgatója megállapította, hogy gazdasági szempontból a vakság megelőzése vagy gyógyítása lenne rentábilis a segélyezés helyett.

A Vakok Nemzetközi Szövetsége /IFB/ Keletázsiai Területi Bizottsága 1978. november 22-től 25-ig Új Delhiben /India/ értekezletet tartott. Az értekezletet Dessai az indiai kormány miniszterelnöke nyitotta meg. A keletázsiai országok vakok szövetségei képviselői mellett néhány európai és ausztráliai küldött is megjelent. Így részt vett az értekezleten dr. Franz Sonntag /NSZK/ is, aki az IFB Európai Területi Bizottságának elnöke.

Dr. Gerrit van der Mey holland süket-vak elvégezte az egyetem matematikai szakát és mint matematikus dolgozik.

- . . . -